

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro školní družinu

Základní škola a Mateřská škola Madkov

561 67 Mladkov 138

Obsah

1.	Identifikace ŠD _____	str. 3
2.	Charakteristika ŠD _____	str. 4
	2.1 Velikost a vnitřní organizace _____	str. 4
	2.2 Materiální, ekonomické a personální podmínky _____	str. 4
	2.3 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví _____	str. 5
	2.4 Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami _____	str. 5
3.	Cíle _____	str. 5
4.	Klíčové kompetence _____	str. 6
5.	Program výchovy a vzdělávání _____	str. 7
6.	Časový plán _____	str. 12
7.	Organizace činnosti _____	str. 12
8.	Přílohy	
	- Směrnice o úplatě za zájmové vzdělávání ve školní družině	
	- Vnitřní řád školní družiny	

1. Identifikace školní družiny

Název programu: **Školní vzdělávací program pro školní družinu**
Č.j. ZŠ/84/2023/RE

ÚDAJE O ŠKOLE

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Mladkov

Adresa školy: 561 67 Mladkov 138
Ředitelka školy: Mgr. Soňa Filipová
Kontakty: telefon_ 465 635 262
e-mail_ zs.mladkov@email.cz
web_ www.zsamsmladkov.cz
ID schránky: 25wmpux

Zařazení do sítě škol IZO: 118000543

Zřizovatel: Městys Mladkov
561 67 Mladkov 95
Starosta: Ing. Roman Studený
Kontakty: telefon_ 602 167 376
e-mail_ starosta@mladkov.cz

Schváleno pedagogickou radou 28. 8. 2023

Platnost dokumentu od: 1.9 . 2023

.....
Mgr. Soňa Filipová, ředitelka

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina slouží především k odpočinku a rozvoji zájmů žáků po vyučování. Školní družina také dává prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, rodiči a vychovatelkou.

Školní družinu navštěvují žáci 1. – 4. ročníku základní školy.

Její činnost vychází z pedagogiky volného času.

Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování.

2.1 Velikost a vnitřní organizace zařízení

Školní družina je součástí základní školy a nachází se v budově školy.

Tvoří ji jedno oddělení.

Maximální kapacita je 30 žáků.

Školní družina poskytuje svou činnost každodenně.

Začíná svou činnost zpravidla po 4. vyučovací hodině.

Provozní doba je aktualizována ve Vnitřním řádu školní družiny.

2.2 Materiální, ekonomické a personální podmínky

2.2.1 Prostorové a materiální

Letošní rok využívá pro svoji činnost prostory v učebně 2. a 4. ročníku. Tato třída je uzpůsobená k dopolední výuce, odpoledne pak i je vyučovací prostor určen i pro činnost družiny

Vybavení a materiální podmínky školní družiny jsou vyhovující. Je vybavena hrami, hračkami (pro děvčata i chlapce), stavebnicemi, výtvarnými potřebami i pomůckami. Hry, pomůcky i prostředí družiny je pravidelně obnovováno podle finančních možností. K dispozici jsou i počítače a interaktivní tabule. Počítače i tabule jsou připojeny na internet a jsou vybaveny výukovými programy.

K zájmovým činnostem a pohybovým aktivitám je možné využít prostor tělocvičny a školní zahrady.

Stravování je zajištěno v budově školy.

Výhled

Školní družina usiluje o modernější vybavení nábytkem, nákupu nových her, stavebnic a pracovního materiálu.

2.2.2 Ekonomické

Poplatek za školní družinu je přesně stanoven ve "Směrnici o úplatě za zájmové vzdělávání ve školní družině", která je nedílnou součástí tohoto dokumentu jako příloha.

2.2.3 Personální

Pro činnost školní družiny je vyčleněn pedagogický pracovník – vychovatel. Zúčastňuje se akreditovaných vzdělávacích akcí a seminářů. Je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, schopnost být sám sebou, umět žít v sociální skupině i v multikulturní společnosti, vytvořit základy pro celoživotní učení a osvojit si základní lidské a etické hodnoty.

2.2.4 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Děti jsou pod stálým dohledem vychovatelky. Na počátku školního roku jsou děti seznamovány se školním řádem, režimem školní družiny, bezpečnostními předpisy a podmínkami ochrany zdraví. Jsou seznámeny s pravidly pobytu venku a v tělocvičně. Všechny prostory a zařízení jsou pravidelně kontrolovány pracovníky BOZP.

Žáci mají během pobytu ve školní družině možnost využívat pitný režim zajištěný školní jídelnou.

Ve skladbě režimu dne jsou zastoupeny činnosti relaxační, odpočinkové a rekreační tak, aby

vyhovovaly požadavkům psychohygieny. Místnost učebny je dostatečně osvětlena, snadno větratelná. Toalety a umyvadla jsou společně se školou. Prostředky první pomoci se nacházejí v ředitelně školy.

2.2.5 Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní pozornost při jejich začleňování do volnočasových aktivit.

3. Cíle

Cíle vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst.2 Školského zákona

- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní dětem dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Správně motivovat děti nabízením zájmové činnosti, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech, naučit děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci).
- Vést děti ke schopnosti podle potřeby podřízovat se a chápat při tom vzájemné vztahy nadřazenosti a podřízenosti v kolektivu.
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací).
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně, vysvětlovat neznámé a nepochopené pojmy.
- Rozvíjet a posilovat klíčové kompetence.

4. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou dlouhodobý proces, ve kterém děti získávají souhrn vědomostí, dovedností, postojů v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

4.1 Kompetence k učení

Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď. Získané vědomosti dává do souvislostí a snaží se je uplatnit v praktických situacích.

4.2 Kompetence k řešení problémů

Všímá si dění kolem sebe, snaží se řešit situace logickým myšlením. Chápe, že vyhýbáním problémů se nic nevyřeší. Započaté činnosti vždy dokončí.

4.3 Kompetence komunikativní

Ovládá řeč, umí se vyjádřit. Myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formuluje. Snaží se komunikovat bez ostychu s vrstevníky, ale i s dospělými.

4.4 Kompetence sociální

Samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky. Projevuje ohleduplnost, citlivost, umí rozpoznat nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu. Spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i přijmout kompromis. Respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

4.5 Kompetence občanská

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Umí odhadnout rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem. Uvědomuje si práva svá, ale i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí. Dbá na zdraví všech.

4.6 Kompetence pracovní

Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času. Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech. Dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

4.7 Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit svůj volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmovou činnost podle svých dispozic, umí odmítnout nevhodnou nabídku k trávení volného času.

5. Program výchovy a vzdělávání

Činnost a výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků pedagogiky volného času.

Důležitý je požadavek dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, přitažlivosti a pestrosti ve všech oblastech školní družiny. Jde o činnosti odpočinkové a rekreační, sloužící k relaxaci dětského organismu a zájmové činnosti estetické, pracovní, hudební, literární, přírodovědné, tělovýchovné, sportovní, společenskovední a společensky-prospěšné.

Jednotlivé aktivity jsou zapracovány v týdenní skladbě zaměstnání.

Školní družina je zapojena do mezinárodního projektu LES VE ŠKOLE – Tajemství vody v lese, Les všemi smysly, Lesní rovnováha (plány lesních aktivit), Lexikon lesních skřítků, Pod nebem země...

Školní družina při své činnosti vychází především z výchovné a vzdělávací strategie školy:

- vychovatelka se zajímá o názory, náměty a zkušenosti dětí
- vychovatelka klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy, rozvíjí tvořivost
- vychovatelka zadává úlohy způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vychovatelka zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- vychovatelka zadává úlohy, při kterých děti kombinují informace z různých zdrojů, při kterých děti spolupracují
- vychovatelka sleduje úspěšnost jednotlivých dětí a oceňuje jejich pokrok
- vychovatelka umožňuje dětem prezentovat výsledky jejich práce
- vychovatelka rozvíjí osobnost dítěte

- **Pravidelná činnost**
Je dána týdenní skladbou činností.

- **Příležitostné akce**
Nejsou zahrnuty v týdenní skladbě činností, zejména jsou to akce společné se školou – besídky, slavnosti, výlety, vystoupení pro seniory, vítání občánků ...
Tyto akce jsou většinou určeny i rodičům a široké veřejnosti.

- **Příprava na vyučování**
Neděje se formou psaní domácích úkolů ani doučování, ale zařazováním didaktických a smyslových her, luštění křížovek, rébusů a hádanek, vyhledávání informací na počítači, v encyklopedii...

- **Odpočinková činnost**
Chápeme ji ve smyslu klidových činností, aktivního odpočinku, rekreačních činností, relaxačních cvičení, četby, poslechu nebo sledování pohádek, volného kreslení, vyprávění...

- **Spontánní činnost**

Jedná se zejména o klidové činnosti po obědě a na konci družiny, kdy role vychovatelky spočívá zejména v zajištění bezpečnosti, ale také v nabídce, motivaci, ale i účasti na některých hrách.

Program vychází ze školního vzdělávací programu školy, a to z kapitoly "Člověk a jeho svět" , proto je uspořádán do 5 tematických okruhů:

1/ člověk a jeho svět

- seznamování s prostředím školy a jeho okolím
- seznamování a sžívání se s kolektivem dětí, respektování pravidel vzájemného soužití
- poznávání vztahů v rodině a mezilidských vztahů
- posilování vzájemné úcty (zdravení, poděkování, nabídka pomoci, atd.)
- poznávání pověstí, tradic a zvyků
- prohlubování návyků správného stravování, hygieny, péče o své zdraví
- bezpečné chování při hrách a dalších činnostech

2/ člověk a příroda

- sledování změn v přírodě v průběhu kalendářního roku (vycházky)
- poznávání běžných druhů zvířat a rostlin
- poznávání vlastností přírodnin a jiných dostupných materiálů, které děti využívají
- seznamování s jinými evropskými zeměmi, jejich přírodou a zvyky (besedy o dovolené, encyklopedie a časopisy)
- ekologie
- putování lesem s vodou
- lesní skládačka
- lesní studánky
- co jsme prožili v lese
- voda skrytá v lese
- kde bere les energii

3/ umění a kultura

- nácvik dětských písní, hudebně-pohybová výchova, poslech a seznámení s hudebními nástroji
- četba a dramatizace pohádek a říkadel, seznamování s lidovými pranostikami
- poznávání lidových zvyků a tradic, seznamování s významnými dny roku (podzim, zima, jaro, léto, Vánoce, Velikonoce, Den matek, Den Země, atd.)
- seznamování z různými výtvarnými technikami, výroba drobných předmětů a dárků
- výtvarné vyjádření různých témat

4/ člověk a jeho zdraví

- pohybové hry v přírodě i v místnosti, vycházky, hry v tělocvičně a na hřišti
- sezónní sporty (atletika, bobování, míčové hry)
- seznámení se zásadami správné výživy a péče o zdraví, pitný režim
- seznámení se zásadami bezpečného chování
- kompenzace sedavých činností během vyučování přiměřeným spontánním pohybem
- rozvoj pohybových a sportovní schopností a dovedností dětí
- 1. pomoc

5/ člověk a svět práce

- zpracování různých dostupných materiálů a přírodnin
- spolupráce na výstavách dětských prací
- zvládání jednotlivých pracovních postupů
- práce se stavebnicemi (konstrukce podle návodu i podle vlastní fantazie)
- seznamování s různými obory lidské činnosti (řemesla, zaměstnání)

- účast na výtvarných soutěžích

ČTVRTLETNÍ PLÁN ŠD

Podzim

Člověk a jeho svět	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s prostředím školy a jejím okolím - seznamování a sžívání se s kolektivem dětí, zařazení se do kolektivu - respektování pravidel vzájemného soužití
Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> - sledování změn v přírodě na podzim - pozorování zvířat na podzim - poznávání vlastností přírodnin a jiných dostupných materiálů, které děti využívají při své práci - pozorování a určování rozdílů mezi jednotlivými druhy stromů (jehličnaté, listnaté, ovocné) a keřů - vycházky do lesa, aktivity v lese, sběr přírodních materiálů
Umění a kultura	<ul style="list-style-type: none"> - poslech hudby, četby a význam přísloví, pranostik a hádanek k jednotlivým podzimním měsícům - četba a dramatizace pohádek a říkadel - seznamování s písněmi, vyjádření hudby pohybem výtvarné vyjádření různými technikami
Člověk a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se zásadami bezpečného chování - seznámení se zásadami správné výživy a péče o zdraví - sezónní sporty - atletika, míčové hry - pohybové hry v přírodě i v místnosti, vycházky, cvičení s hudbou, hry v tělocvičně
Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> - podzimní práce na zahradě - zpracování různých dostupných materiálů a přírodnin - zvládání jednotlivých pracovních postupů - udržování pořádku při práci a úklid prostředí

Zima

Člověk a jeho svět	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání vztahů v rodině a mezilidských vztahů - posilování úcty k sobě a k ostatním lidem - poznávání a používání kouzelných slovíček
--------------------	---

Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> - sledování změn v přírodě v zimě (stopy ve sněhu, zimní krajina, apod.) - vycházka ke krmelci (seno, chleba, kaštiny, apod.) - péče o stálé ptáky – krmítka - poznávání a pozorování různých skupenství vody - malování na sněhu (barvy)
Umění a kultura	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s tradicemi (advent, Mikuláš, Vánoce, Nový rok) - seznámení s koledami, písněmi a básněmi o zimě, poslech hudby - nácvik vánoční besídky - vánoční nebo adventní výstava - poslech hudby, četby a význam přísloví, pranostik a hádanek k zimním měsícům
Člověk a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - sezónní sporty (sáňkování, bobování) - hry na sněhu - štafety, hry v tělocvičně a v místnosti - předcházení úrazům a nemocem (bezpečnost a správné oblékání)
Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> - výroba vánočních dárků, přáníček a výzdoby - práce s přírodninami (adventní věnec, vánoční svícny, apod.) - práce se stavebnicemi (montáž a demontáž), modelování - zásady správného stolování - výroba dárků k zápisu pro budoucí školáky

J a r o

Člověk a jeho svět	<ul style="list-style-type: none"> - umět zvládat základní sebeobslužné činnosti - vést děti k samostatnosti a správnému vystupování na veřejnosti - prohlubování a upevňování návyků správného stolování
Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> - sledování změn v přírodě na jaře (jarní rostliny, stromy, tažní ptáci) - poznávání a ochrana přírody - péče o domácího mazlíčka - poznávání hospodářských a volně žijící zvířat – mláďata - poznávání lučních květin a léčivých bylin - pobyt v lese (stavění domečků pro lesní zvířátka) - pátrání v lese (co do lesa nepatří)
Umění a kultura	<ul style="list-style-type: none"> - zhotovení výrobků s velikonoční tematikou - seznámení s jarními svátky a jejich tradicemi (Velikonoce, Čarodějnice, apod.) - tanečky k písním - poslech a význam přísloví, pranostik a hádanek k jarním měsícům
Člověk a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - pobyt v přírodě, kolektivní hry v přírodě i v místnosti - den her ke Dni dětí

Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> - výroba jarní výzdoby, malování kraslic, výroba přáníček - péče o pokojové rostliny - vyšívání, práce s textilem, přišívání knoflíků - výroba čarodějnic - výroba dárků ke Dni matek
---------------------	---

L é t o

Člověk a jeho svět	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání širšího okolí - bezpečnost při hrách - vyprávění o bezpečném chování o prázdninách
Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> - sledování změn v přírodě v létě - poznávání jedovatých rostlin - hry a diskuse na téma "Co do přírody nepatří a proč" - seznámení s jinými evropskými zeměmi, jejich přírodou (fotografie, encyklopedie, časopisy, besedy o dovolených)
Umění a kultura	<ul style="list-style-type: none"> - hry se zpěvem - kreslení nebo malování v přírodě (na chodník) - malované písničky - poslech a význam přísloví, pranostik a hádanek k letním měsícům
Člověk a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - pobyt v přírodě, hry na hřišti - poznávání turistických značek - atletika - sportovní odpoledne - zvládání nebezpečných situací v životě
Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> - stavění domečků v lese - práce s netradičním materiálem (odpad) - úklid družiny před prázdninami

6. Časový plán

Délka a časový plán vzdělávání: školní vzdělávací program pro školní družinu je tvořen na jeden vzdělávací cyklus – tj. 3 roky. Program je doplňován ročním plánem konkrétních činností, rozdělených po jednotlivých měsících.

7. Organizace činnosti

7.1 Provozní doba školní družiny je přesně stanovena ve vnitřním řádu školní družiny.

7.2 Pravidla – přihlašování a odhlašování žáků, bezpečnost, hygienické podmínky, psychosociální podmínky upravuje a vytyčuje "Vnitřní řád školní družiny" – který je nedílnou součástí tohoto dokumentu jako příloha.

7.3 Výchovně vzdělávací činnost školní družiny je upřesněna režimem školní družiny, který stanovuje týdenní skladbu zaměstnání.

8. Přílohy

- Směrnice o úplatě za zájmové vzdělávání ve školní družině
- Vnitřní řád školní družiny

Dokumentace:

Ve školní družině je vedena tato dokumentace:

- Přehled výchovně vzdělávací práce
- zápisní lístek pro školní družinu